

Lausunto

16.04.2025

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmis-teverosta annettua lakia siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Rakennusteollisuus RT vastustaa esitysluonnosta.

1) Suunnitteilla olevat datakeskusten investointihankkeet ovat tärkeä piristysruiske Suomen rakennusallalle.

Suomeen odotetaan investointipäätöksiä noin 10 mrd. arvosta. Hankkeet ovat suunnitteluvaiheessa. Esitysluonnoksen mukaan sähkön hinta nousisi 44-kertaiseksi. Sähkön hinnalla on merkittävä vaikutus investointipäätöksen tekemiseen. Lausunnolla oleva hallituksen esitys vaarantaa erityisesti suurten hankkeiden toteutumisen. Lisäksi vaarantuu merkittävä määrä vielä julkaisemattomia hankkeita, joiden yhteenlaskettu arvo on toiset 10 mrd. euroa.

Datakeskusten rakentaminen loisi rakennusvaiheeseen työpaikkoja yli 50 000 htv. Valtio keräisi näistä rakennusaikaisista työpaikoista tuloveroa seuraavan kahdeksan vuoden aikana yli 90 miljoonaa euroa/vuosi.

Hallituksen esitysluonnoksen sivulla yhdeksän on laskettu, että datakeskusten (konesalien) sähköverotuen poisto lisäisi valtion verotuloja vuoden 2026 tasolla noin 47 miljoonaa euroa ja vuoden 2029 tasolla 85 miljoonaa euroa. Nämä verotulon lisäyksen valtio saisi vain, jos tällä hetkellä valmisteilla olevat investointipäätökset toteutuisivat.

Sähkön hinta vaikuttaa ratkaisevasti siihen, toteutuvatko suunnitteilla olevat hankkeet vai eivät. Jos hankkeet eivät toteudu, verotulot jäävät saamatta. Jos hankkeet toteutuvat, valtio saa tuloveroa enemmän kuin sähköverotuen poistosta saadut tulot olisivat. Samalla valtio säästää työvoimakustannuksissa, kun rakentajat saavat töitä.

Pidemmällä aikavälillä on otettava huomioon myös se, että datakeskusteollisuuden myötä syntyisi pysyviä työpaikkoja (suorat & välilliset & heijastusvaikutukset) yli 30 000 htv. Näistä työpaikoista valtio keräisi tuloveroa 190 milj. euroa/vuosi, kiinteistöveroa noin 10 milj. euroa/vuosi ja yhteisöveroa noin 130 milj. euroa/vuosi.

Hallituksen esitysluonnoksen tarkoitus on selkeästi fiskaalinen. Valtion kassaan saadaan enemmän tuloja, jos ehdotettua muutosta ei tehdä. Valtion verotulot kasvavat enemmän, jos datakeskushankkeet toteutuvat.

Sähköveron nostaminen uhkaa kaataa nyt suunnitteilla olevat datakeskushankkeet. Datakeskushankkeiden peruuntumisella on vakavia vaikutuksia Suomen rakennusosalle. Jo orastava kasvu hiipuu, jos datakeskushankkeet eivät toteudu. Talonrakentamista sisältävien datakeskushankkeiden kariutumisen myötä rakennusalan vuosia kestänyt syvä ahdinko jatkuu, alan työttömyys junnaa paikallaan ja hallitus jää yhä kauemmaksi työllisyystavoitteestaan. Datakeskushankkeiden kariutumisella on suuri merkitys myös kuntatalouden kannalta. Jos datakeskusta ei tulekaan, kunta menettää verotulot ja joutuu huolehtimaan työttömyydestä aiheutuvista kustannuksista datakeskuksen mukanaan tuoman taloudellisen piristysruiskeen sijaan.

2) Puhtaan siirtymän energiahankkeet mahdollistavat energiamurroksen toteutumisen Suomessa.

Joulukuussa julkaistu Teollisuuspoliittinen strategia korostaa puhtaan sähkön hyödyntämistä Suomen valttikorttina. Strategian sivulla 90 todetaan:

”Puhtaan siirtymän eteneminen edellyttää investointeja sekä puhtaan sähkön tuotantoon että puhdasta sähköä käyttävään teollisuuteen. Investoinnit tuotannon lisäämiseen edellyttävät varmuutta, että sähkölle on kysyntää myös pitkällä aikavälillä. Teollisuuden vähähiilisyysinvestoinnit taas eivät etene ilman varmuutta edullisen puhtaan sähkön saatavuudesta”.

Datakeskukset voivat tasoittaa sähkön hintavaihtelua ja houkutella uusiutuvan energian tuotantoa. Datakeskukset luovat kysyntää puhtaalle energialle ja vauhdittavat osaltaan investointeja.

Datakeskusten käyttämä sähkö muuntuu lämmöksi lähes kokonaan, ja tätä hukkalämpöä käytetään kaukolämmityksessä korvaamaan mm. fossiilisia polttoaineita, turvetta ja biomassaa. Kaukolämpöyhtiöiden etsiessä korvaavia vaihtoehtoja fossiilisista polttoaineista ja polttoon perustuvasta lämmön tuotannosta luopumiseen, ovat datakeskusten hukkalämmöt olleet enenevän kiinnostuksen kohteena.

EU:n komissio julkaisi 26.2.2025 puhtaan teollisuuden toimenpideohjelman (Clean Industrial Deal). Osana puhtaan teollisuuden toimenpideohjelmaa on Action Plan on Affordable Energy, jonka osana komissio suosittaa jäsenmaita laskemaan sähköverot minimiin.

Hallituksen esitysluonnos, jolla energian hintaa nostettaisiin, on ristiriidassa Teollisuuspoliittisen strategian tavoitteiden ja EU:n komission suosituksen kanssa.

3) Suomen maine vakaana ja ennustettavana toimintoympäristönä

Ennakoimaton päätöksenteko on uhka koko puhtaan siirtymän ja sen myötä syntyvän energiamurroksen toteutumiselle, on sitten kyse tuulivoima-, datakeskus tai muista teollisista investoinneista. Puhdas ja edullinen sähkö on Suomen tärkein kilpailutekijä investointien saamisessa Suomeen. Nykyisellä verotasolla Suomi on ykköspaikalla. Jos veromuutos toteutetaan, kilpailutilanne heikkenee. Hyvin toimivat markkinat ja hankkeiden paikallinen hyväksyttävyys kunnissa erottelevat jyvät akanoista.

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Viime syksynä eduskunta muutti rakentamislakia lisäämällä lakiin puhtaan siirtymän sijoittamisluvan, jolla mm. datakeskuksen rakentaminen on mahdollista suoraan luvalla, eikä lupaa edeltävää kaavoitusta tarvita lainkaan. Muutos oli Suomelta selkeä viesti edesauttaa puhtaan siirtymän investointeja.

Sähköveroluokan muutosehdotus on askel väärään suuntaan, sillä Suomen on pidettävä kiinni kilpailukykyisestä investointiympäristöstä. Muutos rapauttaa yritysten ja sijoittajien luottamusta Suomeen maana, johon voi investoida luottaen lainsäädännön ennakoitavuuteen ja pysyvyyteen.

Vaikka vastustamme tämän veromuutoksen tekemistä, niin näemme mahdollisuuksia kehittää ehtoja/kriteerejä siten, että näiden hankkeiden hyödyllisyydestä voidaan varmistua nykyistä paremmin.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Lausunto HE sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta 16.4.2025.docx](#)

Martinkauppi Kirsi
Rakennustuoteteollisuus RTT ry/Rakennusteollisuus RT